

Årsrapport 2010

FARSTA STADSDELSNÄMND

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är tillfredsställande

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN
Revisionskontoret
www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr
Postadress: 105 35 Stockholm
Telefon: 08-508 29 000
Fax: 08-508 29 399

STADSREVISIONEN
REVISORSGRUPP 3

Till

Farsta stadsdelsnämnd

Revisorerna för Farsta stadsdelsnämnd har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2010. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och åberopar revisionskontorets årsrapport för Farsta stadsdelsnämnd.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2011-08-31.

Stockholm den 30 mars 2011

På revisorernas vägnar

Bo Dahlström
ordförande

Lars Munters
vice ordförande

Karin Meding
sekreterare

Kopia till
stadsdelsdirektör Ulla Thorslund

Sammanfattning

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är tillfredsställande

Nämnden redovisar ett nettoöverskott om 4,2 mnkr före resultatdisposition. Överskottet beror i huvudsak på att verksamheten inom förskolan haft lägre kostnader för lokaldriften och inte behövt använda hela den medelsreserv som avsatts för att finansiera de nya verksamheterna inom förskolan. Vidare har den genomsnittliga månadskostnaden för ekonomiskt bistånd inte ökat i den omfattning som befarades när budgeten fastställdes. Efter resultatöverföringar redovisar nämnden ett nettoöverskott om 7,1 mnkr. Nämndens resultatenheter redovisar ett samlat överskott om ca 3,0 mnkr.

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2010 i huvudsak har uppfyllt kommunfullmäktiges mål för verksamheten. Vidare bedöms att nämnden i huvudsak har nått sina mål och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Nämndens styr- och uppföljningsdokument är upprättade i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar. Nämndens verksamhetsplan och nämndens egna mål för verksamhetsområdena ansluter till fullmäktiges mål. Revisionskontoret bedömer att verksamhetsplanen i huvudsak är ett tydligt styrdokument. Nämndens verksamhetsberättelse utgör i huvudsak ett tillräckligt underlag för återkoppling till kommunfullmäktige av ekonomiskt resultat och måluppfyllelse.

Nämnden har enligt revisionskontoret fortsatt att utveckla och förbättra såväl den ekonomiska styrningen som formerna för verksamhetsuppföljning och kvalitetsarbete. Detta kan exemplifieras av ett omfattande chefsutvecklingsprogram, översyn av processer och arbetssätt med stöd av Lean och insatser för att skapa arbetsplatser som är både hälsosamma och effektiva.

Prognossäkerheten bedöms som god och arbetet med den interna kontrollplanen har utvecklats och förbättrats under året.

Resultatet av de särskilda granskningar som revisionskontoret har genomfört under året pekar på brister, både i processer och inom flera verksamhetsområden, som behöver rättas till. Detta gäller exempelvis granskningarna av hemtjänst enligt LOV, avgifter inom förskolan, hanteringen av förtroendekänsliga poster, aktiv avtalsuppföljning inom hemtjänsten och handläggningen av försökslägenheter.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Farsta stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper för år 2010 är rättvisande.

Rapportförteckning

Årsrapport 2010 för Farsta Stadsdelsnämnd (nr 15, mars 2011)

Stadens rehabiliteringsprocess – en förstudie (nr 5, oktober 2010)

Aktiv avtalsförvaltning inom hemtjänst? (nr 6, oktober 2010).

Innehåll	Sid
----------	-----

I	Årets granskning	I
2	Nämndens resultat.....	I
2.1	Ekonomiskt resultat	2
2.2	Verksamhetens resultat.....	3
3	Styrning, uppföljning och kontroll.....	9
3.1	Nämndens styrning och uppföljning under året	9
3.2	Intern kontroll.....	14
4	Nämndens bokslut och räkenskaper.....	19

Bilagor

<i>Bilaga 1</i>	Revisionskontorets bedömningskriterier
<i>Bilaga 2</i>	Revisionsrapporter under perioden april 2010- mars 2011

I Årets granskning

I denna årsrapport redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av Farsta stadsdelsnämnds verksamhet avseende år 2010.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat
- Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten
- Nämndens bokslut, delårsrapport och räkenskaper

Revisionen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisionsd i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Revisionskontorets bedömningskriterier redovisas i *bilaga 1*.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

En förteckning över stadsrevisionens samtliga revisionsrapporter under perioden april 2010 – mars 2011 redovisas i *bilaga 2*.

2 Nämndens resultat

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål, uppdrag och budget samt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare bedöms om verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Farsta stadsdelsnämnds ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året är tillfredsställande.

2.1 Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2010:

Mnkr	Budget 2010	Bokslut 2010			Budget- avvikelse 2009
		Utfall	Avvikelse		
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	1 404,7	1 389,1	15,6	1,1%	15,4
Intäkter	187,4	176,6	-10,8	-5,8%	-3,1
Verksamhetens nettokostnader	1 217,3	1 212,5	4,8	0,4%	12,3
Avskrivningar	1,0	1,7	-0,7	-70,0%	0,1
Internräntor	1,1	1,0	0,1	10,0%	0,3
Driftbudgetens nettokostnader	1 219,4	1 215,2	4,2	0,3%	0,4
Justerat netto, efter resultatöverföringar		1 212,3	7,1	0,6%	12,7
Investeringsplan					
Utgifter	10,2	3,9	6,3	61,8%	6,1
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0
Nettoutgifter	10,2	3,9	6,3	61,8%	6,1

Nämnden redovisar ett sammanlagt nettoöverskott mot budget med 4,2 mnkr före resultatöverföringar. Efter överföring av resultatenheternas resultat till 2011 redovisar nämnden ett nettoöverskott med 7,1 mnkr.

Nämndens bruttokostnader uppgår totalt till 1 391,8 mnkr och är 15,0 mnkr lägre än budgeterat. Inom verksamheterna för förskolan (11,6 mnkr) och ekonomiskt bistånd (10,0 mnkr) redovisas de största positiva avvikelserna. Inom förskolan har lägre kostnader för hyror och lokaldriften samt verksamheten för barn med behov av särskilt stöd bidragit till överskottet. Dessutom har nämnden inte behövt använda den medelsreserv som avsatts för att finansiera de nya verksamheterna inom förskolan. Inom ekonomiskt bistånd har både den genomsnittliga månadskostnaden och antalet bidragshushåll ökat något i jämförelse med år 2009. Men antalet bidragstagare har inte ökat i den omfattning som befarades när budgeten fastställdes.

Den enskilt största negativa avvikelsen finns i likhet med tidigare år inom individ- och familjeomsorgen och insatser för barn och ungdom (-12,6 mnkr). Den främsta orsaken till underskottet är att nämnden fattat betydligt fler beslut

om placeringar på behandlingshem än budgeterat. Det stödboende för ungdomar som nämnden startade under året kunde inte heller öppna som planerat till följd av en vattenskada.

Nämndens bokförda intäkter uppgår till totalt 176,6 mnkr vilket är 10,8 mnkr lägre än den budgeterade nivån. Det är inom äldreomsorgen som den största avvikelserna finns. Underskottet (14,6 mnkr) förklaras framför allt av att tre avdelningar på Farsta vård- och omsorgsboende har avvecklats inför en planerad ombyggnad. Det har också inneburit lägre intäkter i form av avgifter för vård och omsorg.

Även på nettokostnadsnivå finns de positiva avvikelserna inom verksamheterna förskola och ekonomiskt bistånd. Överskottet begränsas av underskott inom äldreomsorgen och verksamheten för barn- och ungdom inom individ- och familjeomsorgen.

Resultatenheter

Nämnden fastställde 10 resultatenheter i verksamhetsplanen 2010. Nämndens resultatenheter redovisar ett samlat underskott om 3 mnkr. Resultatenheterna för över ett ackumulerat överskott om 6,0 mnkr till år 2011. Merparten av årets samlade underskott kan härledas till resultatenheterna inom förskolan.

Investeringar

Investeringsbudgeten uppgick för år 2010 till 10,2 mnkr, fördelat på parker och anläggningar 4,6 mnkr och maskiner och inventarier 5,6 mnkr. Investeringarna under året har uppgått till 3,9 mnkr, vilket innebär en avvikelse om 6,3 mnkr. Avvikelsen beror bl.a. på att anläggningsarbeten inte har genomförts enligt plan.

2.2 Verksamhetens resultat

Mål

Fullmäktige har fastställt tre inriktningsmål. De anger vad nämnderna ska uppfylla, oavsett vilken verksamhet nämnden bedriver. Dessa mål är:

- Staden ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Kopplat till inriktningsmålen har kommunfullmäktige dessutom formulerat ett antal mål för verksamhetsområdet (verksamhetsmål) som ska konkretisera

inriktningsmålen. Som underlag till mätningen och bedömningen av uppfyllelsen av verksamhetsmålen har fullmäktige fastställt ett målvärde. Nämnderna har även haft möjlighet att fastställa egna mål och indikatorer. Revisionskontorets bedömning av nämndens måluppfyllelse baseras bland annat på i vilken utsträckning nämnden har nått målvärdena för indikatorerna.

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2010 med ett undantag har nått de verksamhetsmål som kommunfullmäktige har fastställt. Nämnden redovisar avvikelser från verksamhetsmålet ”en hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas” och revisionskontoret bedömer i likhet med nämnden att detta mål delvis har uppfyllts.

Vidare bedöms att nämnden i huvudsak har nått sina egna mål och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

De indikatorer i nämndens årsredovisning som avviker från kommunfullmäktiges årsmål redovisas nedan:

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Kommunfullmäktiges mål bedöms som delvis uppfyllt. Nämnden har inte helt kunnat uppfylla sex av de nio indikatorer som kommunfullmäktige fastställt som stöd för att bedöma måluppfyllelsen. Nämnden har dessutom inte nått målet att använda odubbade däck på de fordon som används av förvaltningen. Nämnden har inte heller helt kunnat nå upp till sitt mål för verksamhetsområdet.

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål bedöms som uppfyllt. Nämnden har uppfyllt barnomsorgsgarantin under året men inte kommunfullmäktiges mål för barngruppernas storlek. Nämnden förklarar avvikelserna med att det har funnits en stor efterfrågan på platser och att detta föranlett en utökning av barngruppen där gruppsammansättningen tillåtit detta. Resultatet av enheternas självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskolan visar att nämnden varken når upp till målvärdet för det egna målet eller kommunfullmäktiges indikator.

Nämnden har antagit egna mål och indikatorer för verksamhetsområdet och utfallet visar att nämnden med ett undantag också har nått upp till dessa mål.

Resultatet av den förskoleundersökning som staden genomfört under 2010 visar att föräldrar inte är helt nöjda vad avser trygghet och säker miljö samt utveckling och lärande inom förskolan. I stället för att öka har andelen nöjda föräldrar i förskolan minskat sedan 2009. Nämnden når därför inte helt upp till kommunfullmäktiges mål eller det egna årsmålet.

Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål bedöms som uppfyllt. Nämnden har inte helt kunnat nå upp till de indikatorer som kommunfullmäktige fastställt för att kunna mäta och bedöma verksamhetsmålet. Samtidigt visar utfallet att nämnden har kunnat uppfylla samtliga nämndmål som fastställts som stöd för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsmål.

Inom individ- och familjeomsorgens vuxenomsorg uppnås inte målvärdet angående andelen genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom socialpsykiatri.

För äldreomsorgen har kommunfullmäktige fastställt åtta indikatorer. För sju av indikatorerna är graden av måluppfyllelse avhängigt resultatet av två stadsövergripande brukarundersökningar om bl.a. nöjdhet och upplevelse av trygghet som genomförts under 2010. Brukarundersökningarna vänder sig till äldre som beviljats hemtjänst samt äldre som beviljats plats på ett vård- och omsorgsboende. Resultatet av undersökningen visar att nämnden inte helt har nått upp till de målvärden som nämnden och kommunfullmäktige fastställt.

Revisionskontoret har noterat att svarsfrekvensen på den brukarundersökning som delar av målbedömningen baseras på har varit 57 % . Mot bakgrund av den låga svarsfrekvensen anser revisionskontoret att resultatet av brukarundersökningen ska användas med viss försiktighet i bedömningen av måluppfyllelsen.

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Sjukfrånvaron inom nämndens verksamheter har minskat från 7,7 % år 2009 till 5,9 % år 2010, vilket är en avsevärd förbättring. Stadsdelsnämnden har tidigare varit en av de nämnder som har redovisat hög sjukfrånvaro. Nämnden har därmed uppnått sitt årsmål på 6,5 % men inte fullmäktiges mål på 5,0 %.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktige har under år 2010 behandlat ett ärende avseende Grön IT samt strategi och Söderort 2030 – en framtidsvision samt strategi för Söderorts utveckling som inneburit att nämnden fått särskilda uppdrag att verkställa.

Nämnden har i verksamhetsberättelsen lämnat en redovisning som exemplifierar olika åtgärder som vidtagits för att fullfölja uppdraget. Nämndens bedömning är dock att strategin för Grön-IT ännu inte tillämpas.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer

Domar

Stadsdelsnämndernas redovisning av de domar som efter överklagan till kamrarrätten/länsrätten har gått emot nämndens beslut om bistånd visar att det funnits totalt 41 domar under året och att samtliga har verkställts.

Gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader

Revisionskontoret har genomfört en granskning avseende Farsta stadsdelsnämnds rapportering av gynnande beslut inom verksamhetsområdet Stöd och service för personer med funktionsnedsättning som inte har verkställts inom tre månader. Granskningen syftar till att bedöma om nämnderna har tillförlitliga och enhetliga rutiner för rapportering till Socialstyrelsen och kommunens revisor.

Kommuner har, enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) en skyldighet att till Socialstyrelsen, kommunens revisorer och kommunfullmäktige rapportera gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Den kommun som inte inom skälig tid verkställer ett biståndsbeslut kan åläggas statlig sanktionsavgift.

Granskningen har utförts genom en intervju och genomgång av alla ärenden som nämnden har rapporterat till Socialstyrelsen och revisorerna under andra kvartalet 2010. Vidare har även uppgifter ur verksamhetsstödet Paraplyet kontrollerats.

Granskningen visar att Farsta stadsdelsnämnd saknar en dokumenterad rutin för bevakning och rapportering av gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader. Vidare fanns brister i rapporteringen. För andra kvartalet 2010 hade inga beslut rapporterade till Socialstyrelsen och revisorerna. Revisionskontorets granskning visar dock att nämnden borde ha rapporterat ett ärende. Ärendet avsåg avbrott i verkställigheten för insatsen kontaktperson. Vid gransknings-tillfället hade nämnden fått sanktionsavgifter avseende två ärenden från år 2009 med sammanlagt 20 tkr.

Granskningen visar också att det finns brister avseende registrering och uppföljning av uppgifter i verksamhetsstödet Paraplyet. Bland annat fanns 4 beslut som systemet angav som ej verkställda. Dock visar granskningen att de var verkställda men inte hade inregistrerats i Paraplysystemet. Vidare användes inte uppföljningsrapporten i Paraplysystemet för ej verkställda beslut förrän i september månad, d.v.s. när granskningen påbörjades.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att rutinen för gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader bör förbättras. Nämnden bör förbättra sin uppföljning och kontroll bland annat genom att ta fram en dokumenterad rutin för bevakning och uppföljning av beslut som inte har verkställts. Vidare bör Paraplyets särskilda uppföljningslista för ej verkställda beslut användas i handläggningen.

Försökslägenheter

Revisionskontoret har granskat handläggningen av försökslägenheter till vuxna inom stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen, Norrmalm, Skarpnäck, Skärholmen, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Farsta, Kungsholmen, Rinkeby-Kista, Södermalm och Älvsjö. Vid granskningstillfället hade de elva nämnderna förstahandskontrakt på sammantaget 150 försökslägenheter för uthyrning i andra hand.

Syftet med granskningen har varit att pröva nämndernas följsamhet mot socialtjänstlag (SoL 4:2) och stadens riktlinjer för handläggning av försökslägenheter. Berörda tjänstemän har intervjuats och en aktgranskning har genomförts av fem missbruks- och socialpsykiatriärenden per nämnd. Granskningsnoteringarna har faktakontrollerats.

Försökslägenhet är ett bistånd enligt SoL 4:2 och kan ges till personer med missbruks-, psykiska eller andra liknande problem. Insatsen ska vara ett led i en pågående rehabilitering och ska förbereda klienten för att klara ett eget boende. Ett avslag på ansökan om försökslägenhet går inte att besvara sig över, till skillnad från avslag på beslut enligt SoL 4:1. Försökslägenhet är således inte en insats som kan beviljas utan tidigare vård- eller boendeinsatser, och föregås nästan alltid av boende i träningslägenhet.

Biståndsbeslutet ska vara tidsbegränsat och inte gälla längre än för ett år i taget. Beslutet ska också vara villkorat, d v s den individuella handlingsplanen och villkoren i hyresavtalet ska följas. Om dessa inte följs är det skäl för uppsägning.

Granskningen visar att nämnderna i enlighet med riktlinjerna har utsett kontaktpersoner mot Bostadsförmedling och fastighetsägare, och de intervjuade uppger att de har ett bra samarbete med Bostadsförmedlingen och i stort sett får den tilldelning av lägenheter till försöksboende som nämnderna behöver.

I enlighet med riktlinjerna har samtliga granskade nämnder en tjänsteman som ansvarar för samordningen av försökslägenheter. Dessutom finns en

bosamordnare/bostadshandläggare som har hand om andrahandskontrakt mm. Alla de granskade nämnderna har fungerande rutiner för månatlig bevakning av eventuella hyresskulder.

Något som endast i undantagsfall fungerar är att då försökslägenheten finns inom en annan stadsdelsnämnds geografiska område, ska enligt riktlinjerna den placerande nämnden kontakta den andra nämnden innan placeringen för att få ett godkännande. Detta för att förebygga olämpliga placeringar.

Sammanfattningsvis kan revisionskontoret konstatera att ingen av de granskade nämnderna har en helt korrekt handläggning av sina försökslägenheter i enlighet med SoL 4:2 och stadens riktlinjer. Utöver vad som redovisats ovan har granskningen av fem av nämndens akter visat att tre pågående beslut om försöksboende inte var villkorade och ett hänvisade till fel lagrum. Handlingsplan för boendet saknades i ett fall. I endast ett av fem fall fanns vetskap om att klienten hade hemförsäkring, men dokumentation om detta saknades. Två överenskomelser om avstående från besittningsskydd 2008 hade inte sänts in till Hyresnämnden för beslut.

Enligt nämndens delegationsförteckning är enhetschefen för vuxna/socialpsykiatri delegat när det gäller att träffa avtal om att hyra in och hyra ut försöks- och jourlägenheter. Revisionen har noterat dels att delegationsförteckningen saknar uppgift om beslutanderätten för uppsägning av kontrakt, dels att en felaktig vidaredelegering av rätten att teckna andrahandskontrakt har skett, från avdelningschef till bosamordnaren. Endast förvaltningschef har enligt kommunallagen rätt att vidaredelegera.

Handläggning och dokumentation inom socialpsykiatri

Nämndens handläggning och dokumentation av ansökan om insatser inom socialpsykiatri granskades under år 2008. Revisionskontorets bedömde då att stadsdelsnämnden inte i tillräcklig omfattning följde regelverket för handläggning och dokumentation och behövde utveckla och stärka den interna kontrollen för att säkerställa rättsäkerheten inom socialpsykiatri.

För att få svar på om nämnden har beaktat revisorernas kritik har revisionskontoret följt upp granskningen med stöd av en intervju på enhetsnivå, kontroll av hur delegationsbesluten anmäls och genom en begränsad aktgranskning.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämnden i allt väsentligt har rättat till de brister som revisorerna tidigare har påtalat. Handläggning och dokumentation av beviljade insatser inom socialpsykiatri har utvecklats och följer numer stadens regelverk. Vidare har den interna kontrollen stärkts och

utgör ett bättre stöd för att säkerställa rättsäkerheten inom verksamheten. Nämnden bör dock se till att tillsynen av enhetens arbete med internkontroll i högre grad dokumenteras.

Kontrollen av anmälan av delegationsbeslut visar att samtliga delegationsbeslut numer anmäls till den sociala delegationen. Bristen som uppmärksammades i revisorernas granskning år 2008 har efter revisorernas påpekande rättats till.

Revisionskontoret bedömer att tillsynen av den interna kontrollen kan utvecklas. Enhetschefen har under året gjort ett antal stickprovskontroller och genomgångar tillsammans med handläggarna men dessa insatser har inte dokumenterats. Inom enheten har inte någon särskild risk- och väsentlighetsanalys gjorts för att identifiera områden där den interna kontrollen behöver förbättras.

Revisionskontorets aktgranskning visar att DUR (utredningsmetod för Dokumentation, Utvärdering och Resultat) är ett arbetsinstrument som numer är tydligt förankrat i handläggargruppen. Av de ärenden som granskats har handläggningen med ett undantag skett med stöd av DUR. Det fanns en ansökan, en utredning, ett skriftligt beslut och tydliga spår av att granskade ärenden kommunicerats med de sökande. Flertalet utredningar var väl genomarbetade och välskrivna. Det framgick också tydligt vad som motiverade beslutet. Ett utvecklingsområde är dock genomförandeplanerna. Granskningen visade att genomförandeplaner upprättats för drygt hälften av granskade ärenden.

3 Styrning, uppföljning och kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämnden har ett system för styrning, uppföljning och kontroll som säkerställer en ändamålsenlig verksamhet, bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden samt ger en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Farsta stadsdelsnämnds styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig.

3.1 Nämndens styrning och uppföljning under året

Nämndens lednings- och styrdokument

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2010 och bedömer att nämndens egna mål för verksamhetsområdet i huvudsak ansluter till kommunfullmäktiges mål.

Nämnden har tagit fram egna mål som bidrar till att uppnå fullmäktiges mål. Flertalet av nämndens egna mål bedöms enligt revisionskontoret vara konkreta och uppföljningsbara. Nämnden har dessutom tagit fram egna indikatorer och aktiviteter som stöd för att kunna mäta att nämndens egna mål kan nås. Revisionskontoret bedömer att nämndens verksamhetsplan i huvudsak är ett tydligt styrdokument.

Nämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet

I enlighet med stadens anvisningar tillämpar nämnden en uppföljnings- och rapporteringsmodell med två tertialrapporter och ett antal månadsrapporter. Månadsrapporterna är skriftliga och innehåller i huvudsak en uppföljning och prognos för nämndens ekonomi. Tertialrapporterna har ett bredare innehåll och beskriver vid sidan om det ekonomiska utfallet även de olika verksamheternas utveckling. I tertialrapporterna lämnas helårsprognoser för både nämndens ekonomi och verksamhet.

Nämnden har enligt revisionskontorets bedömning genom ett systematiskt och aktivt besparingsarbete begränsat redovisade underskott inom verksamheterna. Sammantaget har insatserna varit tillräckliga för att nå ett kostnadsutfall inom budgeten.

Verksamhetsberättelsen är ett viktigt underlag för både fullmäktiges och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll. Revisionskontoret bedömer att verksamhetsberättelsen är omfattande men utgör i huvudsak ett tillräckligt underlag för återkoppling till kommunfullmäktige av ekonomiskt resultat och målfyllelse. Revisionskontoret ser positivt på att nämnden har utvecklat den ekonomiska analysen exempelvis genom jämförelse och analys mellan prognos och utfall för varje verksamhetsområde.

Nämnden har byggt upp ett uppföljningssystem som innebär ett nära och regelbundet samarbete mellan ekonomiavdelningen och övriga avdelningar. Nämnden har fortsatt sitt arbete för att utveckla såväl den ekonomiska styrningen som verksamhetsuppföljningen och kvaliteten. Detta kan exemplifieras av ett omfattande chefsutvecklingsprogram, översyn av processer och arbetssätt med stöd av Lean, dialogmöten och resultatdialogen och en förstudie till projektet verksamhet och hälsa i syftet att skapa hälsosamma och effektiva arbetsplatser.

Brukarundersökningar

Beställarenheten inom avdelningen för äldre har under hösten genomfört en brukarundersökning som omfattar äldre som beviljats insatser i ordinärt boende och på servicehus. Detta har varit ett led i arbetet med att följa upp enhetens åtagande och kvalitetsgaranti. Resultatet ska ligga till grund för enhetens för-

bättrings- och utvecklingsarbete. Sammanfattningsvis anser 72 procent av de äldre att beställarenheten lever upp till sina åtaganden. Svarsfrekvensen i undersökningen är 67,4 procent.

Inom avdelningen för barn och ungdom har en brukarundersökning genomförts bland de ungdomar som besöker stadsdelens fritidsgårdar. Enkäten har besvarats av 145 ungdomar och resultatet visar att aktiviteterna är uppskattade. Kontakten med personalen är positiv och nästan alla ungdomar trivs mycket bra eller bra.

På fem enheter inom avdelningen för vuxna har brukarundersökningar genomförts bland personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar. Uppföljningarna visar att brukarna i de olika verksamheterna i hög grad är nöjda med insatserna och hur de utförs. Detta bekräftas också av den stadsövergripande undersökning som gjordes inom området funktionsnedsättning hösten 2009. De kritiska synpunkter som kommer fram är bland annat svårigheten att förstå viktig information.

Brukarundersökningar förskola

Under våren 2010 genomförde staden en enkätundersökning riktad till föräldrarna med barn i förskolan. Föräldrarna är generellt mindre nöjda med sitt barns förskoleverksamhet om man jämför med stadens genomsnitt. Den största skillnaden uppvisar frågan om de rekommenderar den egna förskolan. Av Farstas föräldrar som har sitt barn på en kommunal förskola svarar 73 % ja på frågan i jämförelse med 83 % för stadens genomsnitt. År 2009 så rekommenderade hela 87 % av både Farstas föräldrar och föräldrarna i staden den egna förskolan. I praktiken finns det stora skillnader vad gäller resultaten både mellan de olika förskoleområdena och mellan olika förskolor i respektive område.

Brukarundersökningen visade att vårdnadshavarna på samma sätt som 2009 är missnöjda med kommunikation och samverkan med förskolan. För att få reda på vad vårdnadshavarna önskar för förbättringar har samtliga förskolor på föräldramöten och förskoleråd fört en dialog med föräldrarna. Förvaltningen har gjort djupintervjuer med vårdnadshavare för att fördjupa förståelsen för vad de saknar i kommunikationen. Resultatet av intervjuerna samstämde med enkätresultatet. I syfte att stärka personalen på detta område planerar förvaltningen i samverkan med de fackliga organisationerna en utbildningsinsats under 2011.

De barn som till hösten övergick till förskoleklass fick under maj månad svara på en enkel enkät. Alla barn, 306 stycken, svarade på enkäten. Barnen är enligt enkätresultatet generellt mindre nöjda med verksamheten som helhet jämfört med tidigare år.

Nämnden har lämnat följande ekonomiska prognoser under året:

Mnkr	Tertial- rapport 1	Tertial- rapport 2 (T2)	Bokslut 2010	Avvikelse T2 - bokslut	
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	1 361,8	1 406,6	1 389,1	17,5	1,2%
Intäkter	157,4	188,3	176,6	11,7	6,2%
Verksamhetens nettokostnader	1 204,4	1 218,3	1 212,5	5,8	0,5%
Avskrivningar	1,0	1,0	1,7	-0,7	-70,0%
Internräntor	1,1	1,1	1,0	0,1	9,1%
Driftbudgetens nettokostnader	1 206,5	1 220,4	1 215,2	5,2	0,4%
Justerat netto, efter resultatöverföringar	1 204,2	1 217,0	1 212,3	4,7	0,4%
Investeringsplan					
Utgifter	10,2	5,9	3,9	2,0	34%
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
Nettoutgifter	10,2	5,9	3,9	2,0	34%

Sammanställningen visar att prognossäkerheten på nettokostnadsnivå i nämndens tertialrapporter har varit god under året.

Öppenvårdsinsatser för barn och unga – styrning, uppföljning och kontroll

Revisionskontoret har med stöd av en intervju med avdelningsledningen, dokumentstudier och en begränsad aktstudie granskat nämndens arbete med öppenvårdsinsatser för barn och unga. Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll som säkerställer en rättssäker handläggning och om arbetet sker på ett systematiskt sätt mot uppställda mål.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens styrning i huvudsak är tillräcklig. Nämnden har antagit en långsiktig strategi för utveckling av det förebyggande arbetet för barn och ungdomar. Det stödboende för ungdomar som öppnades under 2010 är exempel på en insats för att långsiktigt utveckla stödinsatser för barn och ungdom på hemmaplan och som ett alternativ till kostnadskrävande institutionsplaceringar.

Revisionskontoret bedömer att nämndens uppföljning och kontroll behöver utvecklas. Förvaltningen har påbörjat ett arbete för att systematisera uppföljningsarbetet när det gäller utredningar och beslutade insatser. Tillsynen av den interna kontrollen behöver också utvecklas.

Staden har infört en stadsövergripande modell BBIC (Barns Behov I Centrum) för att genomföra barn- och ungdomsutredningar. Flertalet personal inom förvaltningen har gått grundutbildningen. Resultatet av den aktgranskning som revisionskontoret genomfört visar att utredningsmodellen enligt BBIC ännu inte tillämpas fullt ut. Granskningen visar också att genomförandeplaner inte upprättats i tillräcklig omfattning vilket påverkar möjligheten till en systematiserad, individuell uppföljning av insatserna i enlighet med uppställda mål.

Under året har nämnden vidtagit ett antal åtgärder för att förbättra dokumentationen och verksamhetsuppföljningen. Bland annat har utredningsenheten för barn och ungdom sett över sina arbetssätt för att uppföljningen ska bli bättre. Familjestödsenheten, som samverkar med utredningsenheten i arbetet med att verkställa beslutade insatser för barn och ungdomar, har förstärkts med en ungdomscoach och ungdomsmottagningen med en kurator på halvtid. Vidare har under året en verksamhet med utredningslägenhet och ungdomsboende startat som alternativ till ett institutionsboende.

Stadens rehabiliteringsprocess – en förstudie (Rapport nr 5, oktober 2010)

Revisionskontoret har genomfört en förstudie avseende stadens rehabiliteringsprocess, för att beskriva rehabiliteringsarbetet utifrån stadens gemensamma rehabiliteringsprocess och de nya reglerna i sjukförsäkringen. Förstudien har omfattat kommunstyrelsen med personalstrategiska avdelningen (PAS), utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd samt två grundskolor och en förskoleenhet. Rapporten har överlämnats till kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och Farsta stadsdelsnämnd för kännedom.

Förstudien visade att stadens rehabiliteringsprocess är väl känd ute i verksamheterna och den ger ett bra stöd och en struktur i rehabiliteringsarbetet. Det är dock lätt att rehabiliteringsprocessen av olika skäl kan stoppas upp, vilket inte är bra för såväl medarbetaren som organisationen. Försäkringskassans nya rehabiliteringskedja är kort varför det är viktigt även av detta skäl att stadens rehabiliteringsprocess inte fördröjs.

Förstudien har visat att de förvaltningar som ingått i denna granskning på olika sätt driver på arbetet med att minska sjukfrånvaron. Här utmärker sig Farsta

stadsdelsförvaltning på ett positivt sätt genom att ge mycket stöd till verksamhetscheferna i ett tidigt skede i rehabiliteringsprocessen.

Aktiv avtalsförvaltning inom hemtjänst? (Rapport nr 6, oktober 2010)

Revisionskontoret har granskat om stadsdelsnämnderna Farsta och Kungsholmen har en tillräcklig uppföljning och kontroll av ingångna avtal med externa utförare inom hemtjänst. Granskningen belyser också om ansvarsfördelningen för avtalsförvaltningen inom staden är tydlig.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att de granskade nämndernas uppföljning och kontroll av avtal om hemtjänst med externa utförare inte är tillräcklig. Stadsdelsförvaltningarna följer upp företagen verksamhetsmässigt enligt en stadsgemensam modell. Det saknas dock en rekommendation för vilka bedömningsgrunder som bör användas vid uppföljningen. Därmed kan det bli olika bedömningar inom staden. Det finns också risk för att underlaget för bedömning är otillräckligt. Vad gäller ansvarsfördelningen konstaterar granskningen att nämnderna vet vad de skall följa upp, men att det är otydligt vilken nämnd som svarar för att åtgärder vidtas där brister har konstaterats.

Äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bör tillsammans verka för att nämnderna tillämpar likartade bedömningsgrunder i uppföljningen. De granskade stadsdelsnämnderna bör hålla avstämningsmöten med sina externa utförare oftare och mer regelbundet för att utveckla verksamheten och affärsrelationen. Vidare måste de granskade nämnderna förbättra sin uppföljning för att säkerställa att brukaren verkligen får den beslutade insatsen.

Nämnden har 2011-01-20 yttrat sig över rapporten. Nämnden håller i stort med i revisorernas kritik. Särskilt bör otydligheterna i ansvarsfördelningen mellan äldrenämnden och stadsdelsnämnden klargöras och likartade bedömningsgrunder i verksamhetsuppföljningen bör tas fram. Nämnden genomför också ett antal åtgärder för att förbättra uppföljningen. Bland annat har resurser avsatts för att beställarenheten ska kunna systematisera och stärka uppföljningen på individnivå. Därigenom ska nämnden kunna säkerställa att de äldre får de insatser som beställts och att utförarna har en tillförlitlig avvikelshantering och rapportering.

3.2 Intern kontroll

Nämndens system för intern kontroll

Revisionskontoret bedömde i årsrapporten för 2009 att det system för intern kontroll som nämnden tidigare antagit behövde ses över och uppdateras så att

det är upprättat i enlighet med stadens anvisningar. Revisionskontoret kan konstatera att så inte har skett under 2010 men nämnden kommer på sammanträdet i mars 2011 att behandla ett nytt system för den interna kontrollen.

Nämnden har genomfört risk- och väsentlighetsanalyser för såväl nämndens processer som för kommunfullmäktiges indikatorer och dokumenterat resultatet i ILS-webben. Analyserna avseende nämndens väsentliga processer har arbetats fram på avdelningsnivå och sedan sammanställts på ledningsnivå inom förvaltningen.

Samtliga kontroller som ingick i internkontrollplanen för 2010 har genomförts. Bland annat har arbetet med upphandling och uppföljning av enskilt driven verksamhet utifrån avtal och kundvalssystem setts över. Arbetet har bl.a. resulterat i att skriftliga rutiner har utarbetats för att minska riskerna för fel. Nämnden har fått en skriftlig sammanställning och rapportering av resultatet i verksamhetsberättelsen. Därmed har rapporteringen av internkontrollplanens genomförande förbättrats.

Uppföljning av hemtjänst enligt LOV

Revisionskontoret har genomfört en granskning av nämndens uppföljning inom hemtjänsten på individnivå. Syftet har varit att bedöma om nämndens interna kontroll är tillräcklig vad gäller styrning, uppföljning och kontroll av den tid som faktureras av utförarna.

Revisionskontorets bedömning är att den interna kontrollen inte är tillräcklig. De kontroller som sker idag inte är tillräckliga för att förvaltningen ska kunna säkerställa att den äldre har fått den hemtjänstinsats som beviljats och att de timmar som utföraren rapporterar in verkligen har utförts.

För att säkerställa att omsorgen håller den kvalitet som den äldre utlovats krävs enligt revisionskontoret en samordning mellan avtalsuppföljning och den individuella uppföljningen. Det är även viktigt att förvaltningen bevakar att genomförandeplaner upprättas då dessa ligger till grund för kontroll av att utföraren har levererat de insatser den enskilde har rätt till. Revisionskontoret har också uppmärksammat att Paraplysystemet endast ger handläggarna en begränsad tillgång till utförarens sociala dokumentation, vilket kan försvåra uppföljningen.

Granskningen visar också att det saknas underlag, utöver handläggarens dokumentation, som kan verifiera att den äldre har gjort ett eget aktivt val av utförare. Det informationsansvar som handläggaren har mot den äldre i valfri-

hetssystemet kan innebära en svår balansgång. Det är viktigt att i efterhand kunna visa att handläggaren har haft en neutral roll i den äldres val.

I takt med att antalet utförare har ökat har handläggarnas arbetsbelastning blivit högre och det kan idag vara svårt för biståndshandläggarna att hinna med alla delar i sitt uppdrag. Revisionskontoret anser att det behövs ytterligare diskussion om hur biståndshandläggarna praktiskt ska hantera uppdraget som beställare och uppföljare mot de privata utförarna. Nämnden behöver fundera på om, och i så fall hur, system och organisation för den individuella uppföljningen och kontrollen behöver förändras för att vara effektiv. Behov kan finnas av en ännu mer genomtänkt planering och prioritering.

Felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd

Revisorerna granskade år 2007 nämndens arbete med att förbygga, kontrollera och motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Granskningen visade att nämndens kontroller av vissa led i handläggningsprocessen behövde förstärkas och att tillsynen av verksamhetens interna kontroll kunde förbättras.

Syftet med granskningen har varit att följa upp om nämnden arbetar enligt de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställde under år 2010 för att utbetalningar av ekonomiskt bistånd ska bli korrekt. Granskningen har omfattat dokumentstudie, kontroll av handläggningen av ekonomiskt bistånd samt intervju med FUT-handläggare och enhetschefer.

Revisionskontoret bedömer sammanfattningsvis att nämnden har tillfredsställande system och rutiner för att förebygga, kontrollera och motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Nämnden bör dock se till att tillsynen av enhetens arbete med internkontroll utvecklas.

En särskild handläggare (s.k. FUT-handläggare) arbetar med att utreda felaktiga utbetalningar och detta har förbättrat rutinerna kring kontroll och handläggning av försörjningsstödet. Parallellt med arbetet att förebygga och begränsa bidragsfusk har det inom enheten bedrivits ett förändringsarbete. Därigenom har enligt förvaltningen också personalens attityd till kontrollerna blivit mer positiv. Nämnden har tagit fram arbetsbeskrivningar som tydliggör arbetsfördelningen mellan socialsekreterarna och ekonomihandläggarna.

Nämnden har former för löpande information till berörd personal om förändringar och nyheter i de lagar och riktlinjer som styr verksamheten. Detta i kombination med gemensamma ärendegenomgångar, arbetsplatsträffar och

utbildning säkerställer att personal som handlägger och beslutar om biståndet har kunskap om de regler som gäller för verksamheten.

Former finns för en tydlig skriftlig information och vägledning till den sökande om vad som gäller för en korrekt ansökan, vilket i sin tur förebygger felaktiga utbetalningar.

Nämnden har under hösten genomfört en risk- och väsentlighetsanalys avseende handläggningen av ekonomiskt bistånd. Ett viktigt inslag i den interna kontrollen är enligt revisionskontoret att kontroller genomförs i efterhand. Granskningen visar dock att inga formaliserade efterkontroller görs.

Revisionskontorets uppfattning är att handläggningen ska präglas av tydlig information, noggranna kontroller och korrekt registrering i Paraplysystemet. Granskning av enskilda beslut visar att med ett undantag (14 av 15) var ansökan fullständigt ifylld, kontrollerna tillräckliga och dokumentationen stödjer handläggningen och fattade beslut.

Handläggning av förskoleavgifter

Revisionskontoret har genomfört en granskning av samtliga stadsdelsnämnders handläggning av förskoleavgifter. Syftet med granskningen är att bedöma om hushållens förskoleavgifter baseras på aktuella inkomstuppgifter.

Förskoleavgiftens storlek bestäms av hushållets månadsinkomst före skatt och antal placerade barn. De hushåll som tjänar 42 000 kr eller mer betalar maxtaxa. Månadsavgiften för en förskoleplats kan som högst bli 1 260 kr.

Revisionskontorets granskning visar att nämnden på hösten genomför en omprövning av avgiftens storlek inför nästkommande år. Med omprövning menas att aktuella inkomstuppgifter begärs in från hushållen. Uppgifterna kan antingen lämnas på stadens placerings- och inkomstblankett, som har skickats hem till samtliga hushåll som inte har maxtaxa, eller via e-tjänsten. De hushåll som inte lämnar nya inkomstuppgifter debiteras maxtaxa. Inkomstuppgifterna registreras i verksamhetssystemet Bosko som beräknar avgiftens storlek.

Enligt förvaltningen kontrolleras ca 10 % av hushållens lämnade inkomstuppgifter mot med skatteverkets uppgifter om taxerad inkomst. Revisionskontorets stickprovskontroll visade att merparten av hushållens lämnade inkomstuppgifter var lägre än den taxerade inkomsten. För en del hushåll noterades betydande skillnader. Granskningen visar också att rutiner och arbetssätt inte är dokumenterade.

Mot bakgrund av att förvaltningen endast i liten omfattning genomför kontroller mot skatteverket bedömer revisionskontoret att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig. Revisionskontoret bedömer dock att arbetet med omprövningen av avgifterna sker på ett systematiskt sätt.

För att säkerställa att förskoleavgifterna baseras på korrekta inkomstuppgifter bör kontroll av samtliga hushåll under maxtaxa genomföras mot skatteverket i samband med omprövningen. Kontroll bör även göras för tidigare år. De hushåll som uppgivit för låga inkomster bör efterdebiteras. För att stärka den interna kontrollen ytterligare rekommenderas att handlägningsrutinerna dokumenteras.

Granskning av förtroendekänsliga poster

Revisionskontoret har med hjälp av konsult genomfört en granskning avseende förtroendekänsliga poster. Granskningen syftar till att bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning och kontroll av redovisningstransaktioner inom förtroendekänsliga områden. Förtroendekänsliga områden har i granskningen avgränsats till resor, representation och personnära kostnader för ledande befattningshavare samt bisysslor.

Resultatet av granskningen visar att nämnden inte i alla delar har en tillräcklig styrning och kontroll av redovisningstransaktioner inom förtroendekänsliga områden.

När det gäller området resor är bedömningen att regelverket kan utvecklas för att bli mer heltäckande. Nuvarande regler är inte tydliga kring vilka uppgifter och underlag som skall finnas för att räkenskapsmaterialet skall vara fullständigt. Ytterligare frågor som kan beskrivas är färdsett, leasing, beställning, försäkringsfrågor mm. Resultatet av stickprov på fakturor visade vissa brister i underlagen avseende redovisning av deltagare vid resa, syftet med resan och attest.

När det gäller området representation är bedömningen att regelverket täcker in relevanta områden. Stickprovskontrollerna av fakturor gällande representation visar att det finns brister i redovisningsrutinerna vad gäller att ange syftet med representationen och namnen på deltagare vid representationen. För en av fakturorna framgick det inte klart vad fakturan avsåg.

Stickprovsgranskningen visade även att avsteg gjorts från momsreglerna om begränsningar i avdragsrätten, vilket innebär att nämndens momsavräkning är felaktig och bör justeras retroaktivt.

När det gäller området bisysslor är bedömningen att regler och riktlinjer är aktuella och täcker in relevanta områden. Vi bedömer dock att nämndens interna kontroll avseende bisysslor kan förbättras. Kartläggning av anställdas bisysslor bör ske regelbundet för att säkerställa att regler och riktlinjer efterlevs.

Granskning av intern kontroll avseende ekonomi- och lönehanteringen

Revisionskontoret har med hjälp av konsult genomfört en granskning av nämndens kontroll och uppföljning av löne- och ekonomirutinerna. Syftet är att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig efter överförandet av arbetsuppgifter till servicenämnden.

Granskningen har utförts genom intervjuer samt genomgångar av styrdokument, rutiner, riskanalyser och internkontrollplaner samt räkenskapsmaterial. Verifiering av rutiner har skett genom urvals-/stickprovskontroller.

Granskningen visar att ansvarsfördelningen mellan Farsta stadsdelsnämnd och servicenämnden för löne- och ekonomihanteringen är tydliggjord och till stora delar dokumenterad på ett tillfredsställande sätt. Åtgärder genomförs kontinuerligt i syfte att säkerställa att ansvarsfördelning och rutiner är kända inom stadsdelsförvaltningen.

Utgångspunkten är att stadsdelsnämnden har huvudansvaret för att ett korrekt underlag rapporteras med beaktande av gällande regelverk. Vissa kontrollmoment åvilar serviceförvaltningen och är särskilt uttryckta i gränssnittsbeskrivningen. Ansvaret för hur en tillräcklig intern kontroll ska säkerställas regleras inte närmare i serviceavtalet utan måste anses åligga respektive part att säkerställa med utgångspunkt i ansvarsfördelningen.

Det finns en aktuell delegationsordning avseende attest av ekonomiska transaktioner och transaktioner för löner och ersättningar. Rutiner för tilldelning av behörigheter i ekonomisystemet (Agresso) och lönesystemet (LISA) finns. Uppföljningen av behörigheter i Agresso och LISA behöver dock systematiseras. Regelbundna kontroller av att behörighetsregistren är fullständiga och korrekta behöver införas liksom rutiner för kontroll av loggfiler avseende förändringar i systemens behörighetsregister.

Rutiner och processer avseende ekonomi- och lönehantering är dokumenterade huvudsakligen via gemensam dokumentation för staden. Nämnden har också kompletterat detta genom egna riktlinjer/anvisningar. Efterlevnaden av regler och riktlinjer inom ekonomi- och lönehanteringen behöver årligen följas upp och kontrolleras.

Verifiering av rutiner för registrering, uppföljning och kontroll av ekonomi- och lönetransaktioner har skett vid den centrala förvaltningen och på två enheter. Lönehanteringen har kontrollerats genom stickprov av ett urval ersättningar som betalats ut via LISA självservice. Utifrån verifierande granskning av rutiner och kontroller har bedömningen gjorts att behörighetshanteringen i allt väsentligt synes fungera tillfredsställande och att ekonomi- och lönehanteringen i allt väsentligt är tillfredsställande organiserad.

Sammantaget bedömer revisionskontoret att den interna kontrollen avseende ekonomi- och lönehanteringen i allt väsentligt är tillräcklig efter överförandet av arbetsuppgifter till servicenämnden.

4 Nämndens bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas om nämndens bokslut och delårsrapport är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Farsta stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper för år 2010 är rättvisande.

Maria Lövgren
Enhetschef

Ester Rudolfsson Mattsson
Certifierad kommunal revisor

Bilaga I

Revisionskontorets bedömningskriterier

Bedömning

För avsnitten 2 Nämndens resultat och 3 Styrning, uppföljning och kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte helt tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas
<i>Oacceptabelt/Oacceptabel</i>	omgående

För avsnitt 4 Nämndens bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

<i>Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande</i>
--

Nämndens resultat

Bedömningskriterier

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

- Nämndens resultat följer fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget.
- Nämnden har inom tilldelat anslag uppfyllt sina mål för verksamheten och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Styrning, uppföljning och kontroll

Bedömningskriterier

Nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhets-syn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

- Nämnden har ett system för styrning som ger förutsättningar för god ekonomi, effektiv verksamhet och kvalitet.
- Nämnden har en ändamålsenlig organisation med en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämndens uppföljning ger en rättvisande och tillförlitlig information om ekonomi och verksamhet.
- Nämnden har ett system för intern kontroll för en effektiv och rättssäker verksamhet samt för att förebygga allvarliga fel och skador.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Bedömningskriterier

Nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

Bilaga 2

Revisionsrapporter under perioden april 2010 – mars 2011

Samtliga rapporter finns att ladda ner på www.stockholm.se/revision

- 2010:2** Hållbar energianvändning
- 2010:5** Stadens rehabiliteringsprocess – en förstudie
- 2010:6** Aktiv avtalsförvaltning inom hemtjänst?
- 2010:7** Nämndernas serviceskyldighet enligt förvaltningslagen
- 2010:8** Stadens gemensamma kösystem för förskolan
- 2010:9** Idrottsnämndens stöd till barn- och ungdomsverksamhet
- 2010:10** Avtalsförvaltning vid två stadsdelsnämnder samt trafik- och renhållningsnämnden
- 2011:1** Stöd för person som vårdar eller stödjer äldre närstående
- 2011:2** Äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnitten mellan landsting och kommun
- 2011:3** Granskning av stadens insatser för personer som uppbär ekonomiskt bistånd och är långvarigt arbetslösa
- 2011:4** Stadens säkerhetsarbete
- 2011:5** Granskning av affärsmässighet relaterat till ärende om försäljning av Sadesärlan 6
- 2011:6** Uppföljning av utbildningsnämndens tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor